

2019-03-04

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2018/1090

Kommunstyrelsen

Klimatanläggningar i särskilda boenden

Motion den 19 november 2018 av Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen om att klimatanpassa särskilda boenden på grund av följande. Det är inte tekniskt genomförbart eller ekonomiskt försvarbart att utrusta alla egna särskilda boenden med klimatanläggningar. Det finns idag redan krav på särskilda boenden att tillhandahålla lokaler och utrustning som är anpassande till verksamheten varför ytterligare krav inte bedöms nödvändigt.

Motionen är med denna färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna föreslår med hänvisning till återkommande värmeböljor att alla särskilda boenden i Nacka ska klimatanpassas så att inomhustemperaturen går att reglera även sommartid. Det föreslås även att det ska undersökas om klimatanpassningen kan ställas som krav hos anordnare av Nackas särskilda boenden.

Fastigheter där Valfärd samhällsservice bedriver särskilda boenden är äldre fastigheter. Troligen behövs det nya ventilationssystem för distribution av kyla. Investeringar skulle bli så höga att verksamheterna inte har möjlighet att bära dem.

Anordnare av särskilda boenden för äldre har redan idag skyldighet att tillhandahålla lokaler och utrustning som är anpassande till verksamheten. I bostäder med särskilt service enligt LSS och bostäder med särskild service enligt socialtjänstlagen ansvarar Nacka kommun för att tillhandahålla lokaler som är anpassade till verksamheten.

Ansaret innebär att de ska se till att det finns en svalare lokal för kunderna att vistas i även när det är höga temperaturer utomhus. Äldreenheten och omsorgsenheten följer upp att samtliga särskilda boenden uppfyller kraven i lagar och kundvalsvillkoren. Förslagen i motionen avslås mot bakgrund av detta.

Förslagen i motionen har beretts av äldrenämnden, socialnämnden och kommunstyrelsens verksamhetsutskott.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår följande:

1. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utrusta alla egna särskilda boenden med klimatanläggningar som möjliggör att hålla en acceptabel inomhustemperatur även heta sommandagar.
2. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att undersöka om det går att ställa krav på klimatanläggningar som möjliggör att hålla en acceptabel inomhustemperatur även heta sommandagar på alla särskilda boenden i Nacka.

Remissinstansernas utredning och bedömning

Förslaget har beretts av kommunstyrelsens verksamhetsutskott (KSVU), den 5 februari 2019 § 4, socialnämnden, den 19 februari 2019 § 14, och äldrenämnden, den 20 februari § 4. Remissinstanserna har föreslagit kommunfullmäktige fatta beslut i enlighet med nu förslaget beslut.

Som underlag för kommunstyrelsens verksamhetsutskotts, socialnämndens och äldrenämndens förslag låg huvudsakligen följande.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott ansvarar för, med stöd av enheten för fastighetsförvaltning, för fastighetsfrågor på särskilda boenden inom Valfärd samhällsservice. För verksamheter, medarbetare och kunder finns flera fördelar med att ha ett behagligt inomhusklimat året runt. Över tid bedömer Valfärd samhällsservice inte att det är ett prioriterat problem då även den varma perioden 2018 gick att hantera med rimliga insatser. De fastigheter där Valfärd samhällsservice bedriver särskilda boenden är äldre fastigheter som ägs av externa fastighetsägare. Det skulle troligen behövas helt nya ventilationssystem på flertalet boenden för att möjliggöra central distribution av kyla. Investeringarna skulle bli höga vilket skulle medföra betydande hyreshöjningar vilket verksamheterna inte har möjlighet att bära i dagsläget.

Samtliga äldreboenden inom Valfärd samhällsservice har en tydlig handlingsplan för aktiviteter vid värmebölja som de nogsamt följer. Det handlar om att avskärma värmen genom att dra för persienner/gardiner där sol kan lysa in samt vädra på kvällar och nätter. Därtill används fläktar och vid särskilda behov, portabla luftkonditioneringsapparater. De boende och deras anhöriga uppmanas att införskaffa fläktar mm att använda i de boendes egna lägenheter. Vid behov kan även verksamheten låna ut sådant till särskilt utsatta. I övrigt ställer man också om verksamheten genom att exempelvis undvika fysisk aktivitet och utevistelser under dagtid för de boende. De boende erbjuds mycket dryck, vätskeersättning, salta livsmedel mm. Kunderna erbjuds också täta duschar och fotbad med mera. Verksamheterna sätter också in extra bemanning vid behov för att kunna erbjuda de boende denna extra hjälp för att minska påverkan av värmen och för att medarbetare också ska kunna ta tätare pauser för till exempel vätskeintag och duschar. Mot den bakgrunden bedöms att det inte är

ekonomiskt försvarbart att i nuläget anpassa befintliga särskilda boenden för äldre genom att installera nya kylsystem.

Socialnämnden och äldrenämnden ansvarar för att upprätta villkor och följa upp särskilda boenden inom socialtjänsten i Nacka kommun. Ihållande perioder av höga temperaturer kan försämra hälsotillståndet framförallt hos personer med funktionsnedsättning, personer med bakomliggande sjukdomar och äldre personer. Kvalitet- och stödenheten har tagit fram informationsmaterial inför värmeböljor. Anordnare med kunder som tillhör riskgruppen informeras av kvalitet- och stödenheterna om förebyggande åtgärder. Enligt kundvalsvillkoren av anordnare för särskilda boenden för äldre ska de ha lokaler och utrustning anpassande till verksamheten. De ska även följa för verksamheten gällande lagstiftning. Enligt hälso- och sjukvårdslagen 5 kap 2 § ska där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges. Kunderna på särskilda boenden för äldre tillhör riskgruppen som kan försämrans i sina hälsotillstånd vid värmeböljor. Därför har anordnare skyldighet att se till att kunderna har en svalare lokal att vistas i under heta sommark dagar.

Även kunderna på särskilda boenden enligt LSS och socialtjänstlagen tillhör riskgruppen som kan försämrans i sina hälsotillstånd vid värmeböljor. I enlighet med avtalsvillkoren ansvarar kommunen för att lokalerna är anpassade för målgruppen. Enligt socialtjänstlagen 5 kap 7 § ska socialnämnden medverka till att enskilda med funktionshinder får bo på ett sätt som är anpassat efter deras behov av särskilt stöd. Kommunen har därmed skyldighet att se till att kunderna har en svalare lokal att vistas i under heta sommark dagar.

Kvalitet- och stödenheterna kommer under våren 2019 följa upp att kraven av anpassade lokaler uppfylls. Beredningsplan för extraordinära händelser specifikt för särskilda boenden kommer att tas fram under våren 2019. Handlingsplaner om hur anordnare ska säkerställa acceptabla inomhustemperaturer vid eventuella värmeböljor inför sommaren 2019 har begärts av anordnare. Mot den bakgrunden bedöms att det redan finns krav på att tillhandahålla lokaler som är anpassade för målgruppen, vilket innefattar att hålla en acceptabel inomhustemperatur även de varma sommark dagarna. Kvalitet- och stödenheterna följer redan upp hur anordnarna uppfyller kraven.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inte några ekonomiska konsekvenser. En eventuell installation av kyla skulle medföra hyreshöjningar som verksamheterna i dagsläget inte har förutsättningar att betala.

Konsekvenser för barn

Förslaget kommer inte innebära några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

- Bilaga 1 Motion
- Bilaga 2 Protokollsutdrag kommunstyrelsens verksamhetsutskott 5 februari 2019 §4
- Bilaga 3 Protokollsutdrag socialnämnden 19 februari 2019 §14
- Bilaga 4 Protokollsutdrag äldrenämnden 20 februari 2019 §4

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anne-Lie Söderlund
Social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret